

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ II – Đề số 2**Môn: Tiếng Việt - Lớp 5****Bộ sách Cánh diều****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****Mục tiêu**

- Ôn tập lý thuyết giữa học kì II của chương trình sách giáo khoa Tiếng Việt 5 – Cánh diều.
- Vận dụng linh hoạt lý thuyết đã học trong việc giải quyết các câu hỏi trắc nghiệm và tự luận Tiếng Việt.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT**THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM**

1. D	2. B	3. A	4. A	5. B	6. C	7. D
------	------	------	------	------	------	------

A. Kiểm tra đọc**I. Đọc thành tiếng****II. Đọc thầm văn bản sau:****Câu 1.** Hình ảnh con chim chiền chiện được miêu tả trong bài thơ là gì?

- A. Con chim bay thấp, bay trong bụi rậm.
- B. Con chim bay quanh lúa chín, không hót.
- C. Con chim đậu trên nhánh tre, lặng im.
- D. Con chim bay vút cao, hót ngọt ngào.

Phương pháp giải:

Em đọc khổ thứ nhất để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh con chim chiền chiện được miêu tả trong bài thơ là con chim bay vút cao, hót ngọt ngào.

Đáp án D.**Câu 2.** Theo bài thơ, con chim chiền chiện xuất hiện ở đâu?

- A. Trên biển cả.
- B. Trên cánh đồng quê.
- C. Trong khu rừng già.
- D. Trên núi cao.

Phương pháp giải:

Em đọc khổ thơ thứ năm để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Theo bài thơ, con chim chiền chiện xuất hiện ở trên cánh đồng.

Đáp án B.

Câu 3. Câu thơ “Chim bay, chim sà/ Lúa tròn bụng sữa” thể hiện điều gì về quê hương?

- A. Vẻ đẹp trù phú, thanh bình của cánh đồng quê.
- B. Chim đang canh giữ mùa màng.
- C. Người dân đang bận rộn thu hoạch mùa màng.
- D. Đồng quê thiếu sức sống.

Phương pháp giải:

Em dựa vào câu thơ “Lúa tròn bụng sữa” để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Câu thơ “Chim bay, chim sà/ Lúa tròn bụng sữa” thể hiện vẻ đẹp trù phú, thanh bình của cánh đồng quê.

Đáp án A.

Câu 4. Câu thơ: “Tiếng ngọc trong veo/ Chim gieo từng chuỗi” miêu tả điều gì về tiếng hót của chim?

- A. Tiếng hót như ngọc quý, trong trẻo và liên tục.
- B. Tiếng hót của chim vang dội cả cánh đồng.
- C. Tiếng hót của chim đều đặn và đơn điệu.
- D. Tiếng hót của chim mang âm sắc trầm buồn.

Phương pháp giải:

Em dựa vào từ “trong veo, từng chuỗi” để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Câu thơ: “Tiếng ngọc trong veo/ Chim gieo từng chuỗi” miêu tả tiếng hót của chim như ngọc quý, trong trẻo và liên tục.

Đáp án A.

Câu 5. Hình ảnh “Chim biến mất rồi/ Chỉ còn tiếng hót” có ý nghĩa gì?

- A. Tiếng hót của chim lấp lánh hình bóng của nó.
- B. Tiếng hót của chim lan tỏa mãi trong không gian.
- C. Chim ngừng bay và nghỉ ngơi.
- D. Chim đã rời đi và để lại sự im lặng.

Phương pháp giải:

Em giải nghĩa câu thơ để chọn đáp án đúng.

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh “Chim biến mất rồi/ Chỉ còn tiếng hót” có ý nghĩa là tiếng hót của chim lan tỏa mãi trong không gian.

Đáp án B.

Câu 6. Hình ảnh con chim chiến chiến trong bài thơ là biểu tượng cho điều gì?

- A. Nỗi buồn khi nhớ về đồng quê xưa.
- B. Sự lao động chăm chỉ của người nông dân.
- C. Tinh thần tự do, vẻ đẹp trong sáng của thiên nhiên và quê hương.
- D. Sự gắn bó giữa con người và thiên nhiên.

Phương pháp giải:

Em đọc bài thơ và lựa chọn đáp án phù hợp với nội dung bài thơ.

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh con chim chliền chliện trong bài thơ là biểu tượng cho tinh thần tự do, vẻ đẹp trong sáng của thiên nhiên và quê hương.

Đáp án C.

Câu 7. Câu nào dưới đây là câu ghép?

- A. Sáng nay, trời nắng nhẹ.
- B. Các bạn nhỏ cùng nhau đến trường.
- C. Hôm nay nhà trường tổ chức buổi thi vẽ tranh.
- D. Cuộc thi bắt đầu, cả lớp im lặng chăm chú thực hiện bài vẽ của mình.

Phương pháp giải:

Em xác định các thành phần câu, vế câu.

Lời giải chi tiết:

Câu A: Sáng nay (TN), trời (CN) / nắng nhẹ (VN).

Câu B: Các bạn nhỏ (CN) / cùng nhau đến trường (VN).

Câu C: Hôm nay (TN) nhà trường (CN) / tổ chức buổi thi vẽ tranh (VN).

Câu ghép là: Cuộc thi (CN1) / bắt đầu (VN1), cả lớp (CN2) / im lặng chăm chú thực hiện bài vẽ của mình (VN2).

Đáp án D.

Câu 8. Tìm các câu ghép trong đoạn văn dưới đây và chỉ rõ từ nối các vế câu:

“Trời đã khuya nhưng ông vẫn chưa ngủ. Ngoài trời, gió thổi vi vu, những cơn mưa đầu mùa rơi lộp bộp trên mái lá. Ông cầm quyển sách lên đọc và cảm thấy yên bình đến lạ thường.”

Phương pháp giải:

Em xác định thành phần câu và chỉ ra từ nối giữa các vế câu.

Lời giải chi tiết:

Đoạn văn có 2 câu ghép:

+ Trời đã khuya nhưng ông vẫn chưa ngủ:

Vế 1: Trời đã khuya

Vế 2: Ông vẫn chưa ngủ

Từ nối: nhưng

+ Ngoài trời, gió thổi vi vu, những cơn mưa đầu mùa rơi lộp bộp trên mái lá.

Vế 1: Gió thổi vi vu

Vế 2: những cơn mưa đầu mùa rơi lộp bộp trên mái lá.

Từ nối: dấu phẩy.

Câu 9. Tìm điệp ngữ, điệp ngữ trong đoạn thơ dưới đây và cho biết tác dụng của điệp từ, điệp ngữ ấy:

Ai dậy sớm
 Đi ra đồng,
 Có vùng đông
 Đang chờ đón.
 Ai dậy sớm
 Chạy lên đồi,
 Cả đất trời
 Đang chờ đón.

(Võ Quảng)

Phương pháp giải:

Em tìm từ ngữ được lặp lại nhiều lần và dựa vào nội dung đoạn thơ để nêu tác dụng của điệp từ, điệp ngữ ấy.

Lời giải chi tiết:

Điệp ngữ “Ai dậy sớm... Đang chờ đón...” có tác dụng nhấn mạnh ý dậy sớm và gợi cảm xúc hào hứng đến với thiên nhiên.

Câu 10. Thêm về câu thích hợp để tạo thành các câu ghép:

a. Con cún nhà tôi không những thông minh

b. Người nào không biết quý trọng tình bạn

Phương pháp giải:

Em xác định nội dung của vế câu đã cho viết tiếp về câu phù hợp.

Lời giải chi tiết:

a. Con cún nhà tôi không những thông minh **mà nó còn rất nghe lời.**

b. Người nào không biết quý trọng tình bạn **thì người ấy sẽ không có bạn tốt ở bên cạnh.**

B. Kiểm tra viết**Phương pháp giải:**

- Em xác định đối tượng miêu tả và lập dàn ý về đối tượng đó với bố cục 3 phần.

- Dựa trên dàn ý đã lập để viết bài văn hoàn chỉnh.

Lời giải chi tiết:

Dàn ý :

1. Mở bài: Giới thiệu cảnh bình minh trên quê hương em

2. Thân bài: Tả cảnh bình minh trên quê hương em

a. Tả bao quát cảnh bình minh trên quê hương em

- Mặt trời như thế nào?

- Con người như thế nào?

- Cảnh vật ra sao?

b. Tả chi tiết cảnh bình minh trên quê hương em

- Cảnh bình minh trên quê hương em lúc mặt trời chưa mọc

- + Mặt trời chưa lên, bầu trời tối đen
- + Có vài nhà dậy sớm mở đèn
- + Tiếng gà gáy vang cả vùng
- + Có những người đã vác cày ra đồng làm việc
- + Những người đi làm ca đêm đã về
- Cảnh bình minh trên quê hương em lúc mặt trời dần hé sáng
- + Mặt trời bắt đầu nhô lên
- + Mọi người ra đồng làm việc
- + Những con trâu con bò cũng đi theo
- + Những đứa trẻ đi học trên đường ríu rít nói chuyện
- Cảnh bình minh trên quê hương em lúc mặt trời sáng hẳn
- + Mặt trời lên cao, nắng gắt hơn
- + Mồ hôi lã chã trên áo người nông dân
- + Những chú trâu được nghỉ ngơi gặm cỏ.

3. Kết bài: Nêu cảm nghĩ cảnh bình minh

Bài tham khảo 1:

Chiều hôm qua, cả nhà em cùng nhau về quê thăm ông bà ngoại. Lúc đến nơi, trời đã nhá nhem tối khiến em không thể quan sát được cảnh vật. Vì vậy, sáng nay em đã dậy từ sớm, để có thể ngắm hết được vẻ đẹp của quê hương lúc bình minh.

Lúc này, trời vừa hửng sáng. Bầu không khí vẫn còn đọng lại chút mơ màng của giấc ngủ say. Mặt trời vừa mới đung đỉnh nhô lên từ dãy núi phía sau, sau tiếng gáy dài của mấy chú gà trống ở trong xóm. Từng tia sáng đầu tiên bắt đầu chiếu xuống mặt đất. Lúc này, ánh sáng mặt trời vẫn mang màu đỏ rực - một màu đỏ tươi mới và ấm áp. Vàng sáng đỏ cam ấy nhuộm đẫm cả bầu trời, khiến cỏ cây, nhà cửa, đường sá cũng chuyển màu theo. Nhìn xung quanh, em như đang được tắm mình trong một thế giới cổ tích kì diệu vậy.

Nhưng đó cũng chỉ là trong chốc lát mà thôi. Thoáng cái, mặt trời dần leo lên trên cao hơn. Những tia sáng cũng dần trở về màu trong trắng quen thuộc. Cảnh vật cũng theo đó mà hiện ra rõ ràng hơn. Trên cao, bầu trời mùa hạ ở quê thật cao và rộng. Em có thể nhìn thấy rõ từng mảng trời xanh tươi, từng đám mây trắng bụ bẫm trôi lững lờ. Nó khác với bầu trời có chút nặng nề và xám xịt ở thành phố. Xung quanh em, là một bầu không khí mát mẻ và trong lành. Nhắm mắt lại, hít một hơi tràn lồng ngực, em ngửi được mùi thơm ngọt của những giọt sương trong, ngửi được hương bụi bụi của cỏ cây trong vườn, và ngửi được cả mùi ngai ngái của đất ven ao, của rơm bị thấm đẫm hơi nước. Chao ôi, thật là thư giãn. Đứng đấy, em còn lắng nghe được tiếng hót thánh thót của mấy chú chim chằng biết tên đang chuyển từ cảnh này sang cây nọ. Nghe được tiếng mấy chú gà chiếp chiếp đi vòng quanh sao vườn. Nghe được tiếng chó sủa những người dậy sớm ra thăm đồng. Nghe được cả âm thanh mọi người lục đục thức dậy chuẩn bị cho ngày mới.

Lúc này, ánh nắng đã rõ màu hơn. Chúng trải lên khắp nơi một màu vàng ấm áp. Cùng những cơn gió mát rười rượi, chúng thổi ấm trần gian, xua đi chút se lạnh của màn đêm còn đọng lại. Sự yên tĩnh lúc sớm

cũng dần được thay thế bởi sự nhộn nhịp, vui tươi của cuộc sống ngày thường. Người thì quét nhà dọn sân, người thì nấu nước chuẩn bị bữa sáng, người thì phơi đồ. Ai cũng tất bật vội vã để kịp ra đồng, đi làm, đi học., Đó chính là một buổi bình minh trên quê hương em đó. Tuy mộc mạc, giản dị nhưng rất đổi thân thương!

Bài tham khảo 2 :

Ồ... ó... o... Tiếng gà gáy đồng loạt vang lên từ trên mái nhà tranh, báo hiệu một ngày mới nữa lại bắt đầu trên quê hương em.

Từ đằng xa, ông mặt trời đung đỉnh nhô lên trước sự chào mừng của đất trời. Bóng tối từ từ rút lui đi về phía góc xa xôi của khu rừng sau núi. Những cơn gió dần thổi nhẹ hơn, và trở nên mát mẻ hơn chứ không còn mạnh bạo và lạnh lẽo như đêm tối. Ánh sáng dần trở nên rõ ràng hơn. Bầu trời hiện ra trong veo và cao quá. Loáng thoáng vài chú chim dậy sớm, bay liệng vài vòng trên nền trời rồi lại lẩn trốn trong vòm cây. Trên mặt đất, trên tán lá, trên mái nhà ướt đẫm sương đêm. Những giọt sương long lanh dưới ánh sáng ngày mới như hàng trăm hạt ngọc quý mà tiên nữ nào làm rơi xuống trần gian. Bầu không khí lúc này cũng thật dễ chịu, nó trong thành và thơm ngọt mùi đất, mùi cỏ, mùi lá cây. Hít một hơi cho căng tràn lồng ngực thì chẳng còn gì thích bằng.

Dần dần, trời ngày càng sáng rõ hơn, cây cối, hoa lá sung sướng duỗi mình chào ngày mới. Lúc này đây, cả đồng quê mới thực sự thức dậy. Loáng thoáng trong bụi cây, tiếng mấy chú dế nhỏ kêu rả rích. Trong lùm cây, tiếng bầy chim hót líu lo rôm rả vô cùng. Những cơn gió cũng đến góp vui, luồn lách qua từng kẽ lá, tạo nên bản nhạc xào xạc vui tai. Chúng thổi qua những khu vườn xanh tốt, chạy qua cánh đồng lúa rộng mênh mông. Lướt qua mặt hồ sen làm gợn sóng lăn tăn. Rồi bay vút lên cao đón ánh mặt trời. Lác đác trong vườn, đã có vài chú bướm, chú ong nhỏ siêng năng kéo nhau đi tìm mật. Chúng lễ phép chào hỏi từng bông hoa bằng cái cụng đầu rồi mới ghé vào hút mật.

Dưới những mái nhà tranh đơn sơ, mộc mạc, mọi người cũng đã lục đục thức dậy. Người ra mở cổng, quét sân, người ra bếp lục đục nấu đồ ăn sáng, người tranh thủ ra thăm, tưới nước cho vườn rau. Bận rộn mà hạnh phúc. Tiếng chổi tre sần sật dưới nền sân, tiếng xoong nồi lách cách, tiếng tưới nước rào rào, tiếng mẹ gọi con í ới... Tất cả tạo nên một bản nhạc rộn ràng của ngày mới, một bản nhạc của cuộc sống sinh hoạt bình dị thường ngày.

Mỗi ngày mới bắt đầu, em luôn cảm thấy vô cùng vui vẻ và tràn đầy sức sống. Em sẽ cố gắng học tập, rèn luyện thật tốt để xây dựng quê hương ngày càng giàu đẹp hơn.